

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

VARNA MOBILNOST
v vzgoji in izobraževanju

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

ŠESTA NACIONALNA KONFERENCA O TRAJNOSTNI
MOBILNOSTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

PRILOŽNOSTI ZA RAZVOJ TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Laško, 23. 3. 2022

Nives Zore,
Oddelek za predšolsko vzgojo

ŠESTA NACIONALNA
KONFERENCA O TRAJNOSTNI
MOBILNOSTI V VZGOJI IN
IZOBRAŽEVANJU

www.zrss.si

Trajnostni razvoj v predšolskem kurikulumu

Vzgoja za trajnostni razvoj pridobiva vedno bolj pomembno mesto tudi v predšolskih kurikulumih.

Področje trajnostnega razvoja v *Kurikulu za vrtce (1999)* ni posebej opredeljeno, je pa posredno zajeto pod drugimi poudarki, npr.

- spoštovanje,
- sodelovanje,
- solidarnost,
- dobro počutje,
- spodbujanje socialno čustvenega razvoja in razvijanje mehkih veščin,
- skrb za okolje, ipd.

Umeščenenost trajnostnega razvoja

Danska, Francija, Češka, Avstralija, Irska -
področje trajnostnega razvoja ni posebej
opredeljeno (posredno zajeto pod drugimi
poudarki: spoštovanje, sodelovanje, solidarnost,
dobro počutje,..)

Kot posebno področje je trajnostni razvoj
opredeljen v norveškem, islandskem, novo
zelandskem in švedskem kurikulu.

Kako vpeljati vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj v vrtčevski prostor?

- Vključevanje koncepta trajnostega razvoja kot del kurikula - spodbujati celostni pristop k učenju, otroku omogoči povezavo temeljnih vsebin (konceptov) z resničnimi problemi.
- Da lahko otroke usmerjamo in opolnomočimo, moramo biti tudi sami opolnomočeni z znanjem, spretnostmi, vrednotami in vedenjem.
- Trajnostnega razvoja se ne moremo učiti, moramo ga živeti. Zato je pomemben tako kognitivni vidik učenja kot socialno-emocionalen in vedenjski.

Gre za spremembo na področju znanja, razmišljanja, vrednotenja in delovanja.

PRILOŽNOSTI ZA VKLJUČEVANJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VRTCU

1. Priporočila za izvajanje trajnostne mobilnosti v vrtcu (2021)

Strokovne delavce usmerjajo v aktivnosti, v katerih si **otrok oblikuje odnos** do varnosti v cestnem prometu, navade, vrednote, veščine in spretnosti varne/trajnostne mobilnosti.

Gre za **razvoj spretnosti, veščin in stališč** varnega vedenja, varovanja življenja in zdravja kot človekove največje vrednote.

Šesta nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti v vzgoji in izobraževanju

Z vidika zagotavljanja ciljev in načel TM je ključno, da se vsebine vključujejo v **vsakodnevne dejavnosti otrok**.

Prometna vzgoja je v *Kurikulumu za vrtce* (1999) zastopana kot **medpodročno področje** s ciljem *seznanjanja z varnim in zdravim načinom življenja*, vsebine trajnostne mobilnosti pa se odražajo v posameznih ciljih po področjih dejavnosti Kurikula za vrtce.

Šesta nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti v vzgoji in izobraževanju

Trajnostna mobilnost je pri otrocih usmerjena v razumevanje prometa, znanja in veščin, ki jih mora obvladati otrok, da bi varno sodeloval v prometu v vlogi pešca, potnika v osebni avtomobilu in v vozilih javnega prevoza.

Za boljšo **ozaveščenost in varnost** v prometu se priporoča opazovanje prometa skupaj z otroki, pogovor o prometnih znakih in predpisih ter o soudeleženi v cestnem prometu.

Z vidika **trajnostne mobilnosti** je pomembno, da otroci poznajo pravila varnega vedenja v prometu, imajo pozitiven odnos do varnosti ter se tudi varno vedejo v prometu, ter tako skrbijo za lastno varnost.

Šesta nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti v vzgoji in izobraževanju

Vloga strokovnih delavcev

- z lastnim zgledom spodbujajo kulturo vedenja in obnašanja v cestnem prometu
- ozaveščajo pomen in vlogo prometne varnosti v cestnem prometu
- razvijajo prometno kulturo preko različnih dejavnosti
- ozaveščajo in seznanjajo starše o njihovem vplivu na otrokova ravnanja v cestnem prometu

Šesta nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti v vzgoji in izobraževanju

Starši in vzgoja otrok za trajnostno mobilnost

- otroka seznanjajo s pravilnim ravnanjem v prometu - zgled
- otroku ob vsakodnevnem vključevanju v cestni promet kratko in jasno pojasnjujejo pravila, ki veljajo v prometu, otroka opozorijo na različna sredstva v prometu (npr. prometni znaki)
- navajanje otroka na pravilno vedenje v prometu - vsakodnevne poti (npr. sprehodi, pot do vrtca)

Šesta nacionalna konferenca o trajnostni mobilnosti v vzgoji in izobraževanju

2. Prenova kurikula za vrtce

V posodobljenem Kurikulu za vrtce se bo poudarilo **pomen spodbujanja trajnostnega razvoja, predvsem odgovornost do sebe, sočloveka, drugih živih bitij in okolja, v katerem živijo malčki in otroci.**

Ključnega pomena so **medpodročne dejavnosti**, ki prečijo kurikulum: zdravje in dobro počutje, gibanje, govor in jezik, zgodnja in medijska pismenost, socialno-čustvene veščine, etične vrednote, odnos do naravne in kulturne dediščine, medgeneracijsko sodelovanje, **trajnostni razvoj.**

Nekatere aktivnosti, vezane na vsebino trajnostnega razvoja v okviru izvedbenega kurikula vrtca

OKOLJSKI PROBLEMI

TRAJNOSTNA MOBILNOST

Kolesarjenje, poligon s prometnimi znaki, prometna varnost, dan brez avtomobila; ipd;

VRT V VRTCU

sejanje zelišč, rastlin; zalivanje rastlin z deževnico; sušenje pobranih zelišč; uporaba zelišč; otroci skrbijo za posajene rastline, jih zalivajo; uživanje pridelkov iz vrta;

RAVNANJE Z ODPADKI

- ločevanje odpadkov; zmanjševanje količine odpadkov, zmanjševanje porabe embalaže, kaj in kako ponovno uporabiti; zmanjševanje ostankov hrane, ...
- zbiranje odpadnih materialov
- zbiranje odpadnega papirja

ENERGIJA - skrb za varčno uporabo energije; sanacije stavb

VODA - ravnanje z vodo; pitje vode iz pitnikov (skrb za zdravje); varčna raba vode; zmanjševanje porabe pitne vode za druge namene - nadomeščanje pitne vode z deževnico (zbiranje deževnice za zalivanje rož in rastlin); itd.

SKRB ZA KAKOVOSTNO KOMUNIKACIJO, SPODBUJANJE KRITIČNEGA MIŠLJENJA,..

VZGOJA ZA IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ

Izhajati je potrebno iz predpostavke, da si otrok oblikuje vrednote, kot so spoštovanje, solidarnost, zmernost, obzirnost in reševanje preprostih problemov, ki se pojavljajo v njegovem bližnjem okolju, **v neposredni interakciji z odraslimi in okoljem samim**, ob tem pa spoznava, da s **svojimi dejanji lahko vpliva na okolje in soljudi.**

Viri in literatura

- *Kurikulum za vrtce* (1999). Ljubljana. Ministrstvo za šolstvo in šport.
- Cotič P. J. (2019). *Strokovna izhodišča za posodobitev kurikuluma za vrtce II. Pregled priporočil EU, OECD in UNESCO, strokovnih publikacij in raziskav za zagotavljanje visoke kakovosti na področju predšolske vzgoje. Pregled izbranih tujih predšolskih kurikulumov.*(interno gradivo, ZRSŠ).
- *Priporočila za izvajanje trajnostne mobilnosti v vrtcu.* ZRSŠ (2021).
<https://www.zrss.si/podrocja/predsolska-vzgoja/priporocila-in-smernice-za-delo/>
- *Izhodišča za prenovu kurikuluma za vrtce.* ZRSŠ (2022).
https://www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_KZV.pdf
- *Delovno gradivo za prenovu kurikula za vrtce* (interno gradivo). ZRSŠ (2021)
- Spletne strani vrtcev: *Vrtec Pedenjped Ljubljana; Vrtec Najdihojca Ljubljana; Vrtec Anice Černejeve Celje*